

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

תאריך: ט"ז טבת, תשע"ב 11/01/2012

סומן: כ-10-8040

ד"ר יובל שטייניץ

שר האוצר

חברי הוועדה להגברת התחרותיות במשק:

מר חיים שני	עו"ד הראל לוקר
יו"ר הוועדה	מנכ"ל משרד ראש הממשלה
מר דורון כהן	מר דוד זקן
מ"מ מנכ"ל משרד האוצר	המפקח על הבנקים
מר גל הרשקוביץ	פרופ' שמואל האוזר
הממונה על התקציבים במשרד האוצר	יו"ר הרשות לניירות ערך
פרופ' יוג'ין קנדל	עו"ד אבי ליכט
ראש המועצה הלאומית לכלכלה	המשנה ליועץ המשפטי לממשלה
פרופ' דיוויד גילה	פרופ' עודד שריג
הממונה על ההגבלים העסקיים	הממונה על שוק ההון במשרד האוצר
ד"ר קרנית פלוג	
המשנה לנגיד בנק ישראל	

נכבדי שלום רב,

הנדון: איסור כהונה של דירקטור בתאגיד ריאלי במקביל לכהונה

בדירקטוריון של תאגיד פיננסי

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל, ע"ר, (להלן: התנועה) הריני לפנות אליך כדלקמן: עניינו של מכתב זה הוא הכוונה למנות את מר אהרון פוגל, יו"ר דירקטוריון קבוצת מגדל, לכהן במקביל כיו"ר חברת התקשורת פרטנר, תחת שליטתו של אילן בן דוב. לטעמנו, מקרה זה מדגים את החשיבות בהחלת איסור גורף על כהונה מקבילה בדירקטוריון ריאלי ופיננסי. מכתב זה נועד להעיר את עיני הוועדה לכך שראוי להחיל את מגבלות הפרדה בין תחום ריאלי לפיננסי על כהונה צולבת של דירקטורים, בנוסף להפרדה של החזקות צולבות. זאת, בהמשך למכתבים קודמים, בהם הפננו את תשומת לב הוועדה לדוגמאות המבהירות מדוע פירמידות השליטה וההחזקות הצולבות הריאליות והפיננסיות הן רעה חולה שאין לה מקום במשק תקין.

רח' יפו 208, ירושלים 94383 * מען למכתבים: ת.ד. 4207, ירושלים 91043 * טל: 02-5000073 פקס: 02-5000076
شارع يافا 208، القدس 94383 * العنوان للرسائل: ص.ب. 4207، القدس 91043 * هاتف: 02-5000073 * فاكس: 02-5000076
208 Jaffa St., Jerusalem * Mailing Address: P.O.B.4207 Jerusalem 91043 * Tel: 02-5000073 * Fax: 02-5000076
E-mail: economic@mqg.org.il * Web Site: www.mqg.org.il

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

The Movement for Quality Government in Israel الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل

לטעמנו, הסכנות הטמונות בהחזקות הצולבות, מתגלות גם בישיבה של דירקטורים בחברות ריאליות ופיננסיות במקביל. אנו מברכים על כך שהועדה עמדה בדו"ח הביניים על הבעייתיות בכהונה צולבת זו, אך לטעמנו, ההמלצות בדו"ח הועדה לעניין זה אינן מספקות, ויוצרות "מסננת" בעלת חורים גדולים מדי.

1. מר אהרון פוגל מכהן מאז שנת 2000 כיו"ר דירקטוריון קבוצת מגדל, שבשליטת חברת ג'נלי האיטלקית. על פי פרסומים¹ מהעת האחרונה עולה כי ישנה כוונה למנות את מר פוגל ליו"ר חברת התקשורת פרטנר. לפי פרסומים, חברת מגדל מחזיקה בכ-1.7% מחברת פרטנר, כמו גם בכ-180 מיליון שקל אג"ח של פרטנר. כמו כן, מחזיקה מגדל אג"ח נוספים של חברות השייכות לבעל השליטה של פרטנר, אילן בן דוב. כך, באם יתמנה מר פוגל, הוא ימצא בניגוד עניינים תמידי ועמוק, בין הצורך להיטיב עם המשקיעים במגדל, לבין הצורך לפעול לטובת חברת פרטנר.
2. בנוסף, מצב זה, בו יו"ר חברה פיננסית משמעותית (לפי הגדרת הועדה בדו"ח הביניים) יהיה במקביל יו"ר של חברה ריאלית, הלווה כספים בשוק ההון הישראלי, יוצר ניגוד עניינים משמעותי למר פוגל. זאת, משום שהאינטרסים של מגדל כחברה מלווה, בהכרח הפוכים לאינטרסים של פרטנר כחברה ריאלית המעוניינת בגיוס הון ואג"ח מהגופים המוסדיים.
3. כך, מגדל, כחברה מלווה, אמורה לדאוג לאינטרסים של המשקיעים בה, ולהשקיע את כספי העמיתים בצורה אחראית ומושכלת, כשלאנגד עיניה עומדת טובת המשקיעים בלבד. אולם, כאשר יו"ר הדירקטוריון מצוי באופן מובנה בניגוד עניינים, הרי קיים חשש שחברי הדירקטוריון יהיו במצב "עדין" בבואם לקבל הכרעות הנוגעות ישירות למי שעומד בראשם.
4. דו"ח הביניים של הועדה עומד על הבעייתיות הרבה של הריכוזיות "בשוק" הדירקטורים, הגורמת לכך שדירקטורים מכהנים במספר חברות במקביל. עצם הישיבה במקביל יוצרת ניגודי עניינים אינהרנטיים, ועל אחת כמה וכמה כשמדובר בכהונה צולבת בדירקטוריון ריאלי ופיננסי בו זמנית. כך, נכתב בדו"ח הביניים כי "ככל שדירקטור מכהן במספר גדול יותר של חברות מהותיות, כך גדלים ניגודי העניינים הפוטנציאליים, וניתן אף לראותם כניגודי עניינים דרך קבע", בפרט לגבי דירקטור המכהן בגוף פיננסי וריאלי במקביל נכתב "כאשר

¹ ראו: <http://www.themarket.com/markets/1.1612404>

<http://www.calcalist.co.il/markets/articles/0,7340,L-3557864,00.html>

וגם <http://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1000713384>

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

הדירקטור המכהן בגוף פיננסי משמעותי הוא בעל זיקה לגוף ריאלי משמעותי, פוטנציאל להיווצרות ניגודי עניינים הוא גדול, גם בהינתן ההגנה הנגזרת מהרגולציה הקיימת".

5. אולם, למרות שדו"ח הביניים של הוועדה זיהה את הבעייתיות הרבה בישיבה בדירקטוריון ריאלי ופיננסי במקביל, ההמלצות לעניין זה, גם אם ייושמו במלואן, לא ימנעו ממקרים כאלו להישנות.

6. ההמלצות, כפי שמופיעות בדו"ח הביניים, אוסרות על כהונה במקביל בדירקטוריון של תאגיד פיננסי משמעותי ותאגיד ריאלי משמעותי. עם זאת, כפי שאנו נוכחים במקרה זה, המלצות אלו יוצרות "מסננת" עם חורי ענק, שמינויים מסוג זה של מר פוגל יעברו דרכה, למרות שניגודי העניינים הרבים והקבועים שמר פוגל ימצא בהם, אשר יקרינו על תפקוד וקבלת החלטות של הדירקטוריון.

7. בהמשך לעמדתנו כי יש להפריד באופן מוחלט בין אחזקות פיננסיות לאחזקות ריאליות, כך גם לדעתנו יש לאסור באופן גורף ומוחלט על כהונה צולבת של הדירקטורים. לכן, אנו סבורים כי יש להחיל את האיסור על כהונה צולבת לכלל החברות במשק, ולא רק לחברות "משמעותיות" על פי הגדרת הוועדה. **תפקידם של הדירקטורים הוא להבטיח את טובת החברה, ועל כן אין שום תועלת או אינטרס ציבורי באפשרות של כהונה מקבילה.** כל זאת, על מנת להגביר את התחרותיות במשק, ולשמור על האינטרסים של הציבור שמושקע בקרנות הפנסיה של הגופים המוסדיים, כמו גם על האינטרסים של הציבור המושקע בחברות הריאליות.

8. לתגובתכם המהירה, נודה.

בכבוד רב,

נילי אבן-חן, עו"ד
מנהלת מחלקת כלכלה ומחקר